ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សៀវភៅណែនាំ
ស្តីពី
ការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
Professional Learning Community (PLC)
នៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដើម្បីធានានូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍ ក្នុងគោលបំណងប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍នៅឆ្នាំ២០៥០ ។ ឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានយកចិត្តទុកដាក់លើកំណែទម្រង់គ្រូបង្រៀនដើម្បីអភិវឌ្ឍធនធានគ្រូបង្រៀន ឱ្យមានគុណភាពខ្ពស់ សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងតម្រូវការទីផ្សារការងារ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ចាំបាច់ត្រូវការគ្រូបង្រៀន អ្នកបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ អ្នកបំប៉នសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន គណៈគ្រប់គ្រងសាលា និងនាយកគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ដែលមានសមត្ថភាពនិងឧត្តមភាពក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានអនុម័តស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន គោលនយោបាយគ្រូបង្រៀន ផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀន គោលនយោបាយស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំសម្រាប់បុគ្គលិកអប់រំ ក្របខណ្ឌស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំសម្រាប់គ្រូបង្រៀននិងនាយកសាលា និងក្របខណ្ឌគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀន ក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀននិងនាយកសាលា ដើម្បីបណ្តុះវប្បធម៌សិក្សាពេញមួយជីវិត។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ ការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំកម្ពុជា ជាការឆ្លើយតបមួយដ៏ចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន និងលើកកម្ពស់លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ជាក្រុមការងារដែលគ្រូបង្រៀនអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំក្នុងក្របខណ្ឌនៃការសិក្សាពេញមួយជីវិតតាមរយៈ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន ការសហការ ការចែករំលែក ការវិភាគ ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ និងការឆ្លុះបញ្ចាំងលើការងាររៀននិងបង្រៀន ។ សហគមន៍នេះទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ និងអនុវត្តក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំទាំងថ្នាក់តំបន់ដូចជាប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ជប៉ុន សឹង្ហបុរី ថៃ និង ម៉ាឡេស៊ី ក៏ដូចជានៅក្នុងពិភពលោក។ បន្ថែមពីនេះ ក្រុមការងារចម្រុះដើម្បីគ្រូបង្រៀននៅក្នុងពិភពលោក (International Task Force on Teachers) ដែលដឹកនាំនិងសម្របសម្រួលដោយអង្គការយូណេស្កូ (UNESCO) តម្រូវឱ្យប្រទេសដែលជាសមាជិក ប្រែក្លាយការងារបង្រៀន មិនមែនត្រឹមតែជាមុខរបរប៉ុណ្ណោះទេ តែជាអាជីព ដើម្បីឱ្យគ្រូបង្រៀនមានសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ និងទទួលបានការគោរពគាំទ្រពីសង្គម។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សូមលើកទឹកចិត្តនិងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថានាយកគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ នាយកសាលារៀន អ្នកបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ និងគ្រូបង្រៀន នឹងបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ និងធានានិរន្តរភាពនៃការអនុវត្តនៅតាមគ្រឹះស្ថាន។

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី.......ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

មាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម 1
២. អ្វីជាសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ? 1
២.១. និយមន័យ 1
២.២. បញ្ញត្តិទូទៅនៃសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 1
៣. ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 2
៣.១. សំណួរតម្រង់ទិសសម្រាប់ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 2
៣.២. វដ្តនៃការចោទសួរនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 4
៣.៣. សកម្មភាពពាសំខាន់ៗដែលអាចអនុវត្តបាននៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 5
៤. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គណៈគ្រប់គ្រង 8
៤.១. សមាសភាព 8
៤.២. តួនាទី និងភារកិច្ច 8
៤.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ 9
៥. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស 9
៥.១. សមាសភាព 9
៥.២. តួនាទី និងភារកិច្ច 10
៥.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ 11
៦. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូវិទ្យាល័យ និងអនុវិទ្យាល័យ 12
៦.១. សមាសភាព 12
៦.២. តួនាទី និងភារកិច្ច 13
៦.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ 13
៧. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបឋមសិក្សា 14
៧.១. សមាសភាព 14
៧.២. តួនាទី និងភារកិច្ច 15
៧.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ 16
៨. ប្រព័ន្ធគាំទ្រសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 18
៨.១. អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ 18
៨.២. ប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ 21
៩. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន 23

១. សេចក្តីផ្តើម

កំណែទម្រង់ការអប់រំ មានគោលបំណងកែលម្អ និងបញ្ចូលវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មីៗសម្រាប់បង្រៀនសិស្ស ឱ្យមានចំណេះដឹង និងជំនាញ ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យនៅក្នុងសង្គមសតវត្សរ៍ទី២១។ ចាំបាច់គ្រូបង្រៀនក៏ត្រូវការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ ដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ឱ្យស្របទៅនឹងរបៀបរៀន និងបង្រៀនថ្មីៗក្នុងសតវត្សរ៍ទី២១នេះផងដែរ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀនមិនទាន់មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធទៀងទាត់នៅឡើយ ដែលធ្វើឱ្យគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតសាលារៀន ជួបបញ្ហាប្រឈមដូចជា ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈមិនមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ មិនមានការពិនិត្យតាមដានត្រឹមត្រូវ និងកង្វះប្រសិទ្ធភាពចំពោះការប្រជុំបច្ចេកទេស។

ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សំដៅដល់ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ ដែលធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួល ជាវិជ្ជមានលើគុណភាពនៃការបង្រៀន និងការរៀន ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ការរៀនសូត្រជាមួយអ្នកមានអាជីពដូចគ្នា ក្នុងក្របខណ្ឌនៃសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយនៃការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ពីព្រោះគ្រូបង្រៀន៖

- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពបន្ថែមលើចំណេះដឹងមានស្រាប់ និងបទពិសោធន៍ការងារកន្លងមក
- ចូលរួមក្នុងការរៀនសូត្របែបសកម្ម
- កំណត់នូវប្រធានបទដែលទាក់ទង នឹងបរិបទដែលគ្រូបង្រៀនកំពុងបង្រៀន
- មានកិច្ចសហការរវាងគ្នា
- ដឹកនាំដោយគ្រូបង្រៀនផ្ទាល់ និងមានភាពជាម្ចាស់ក្នុងការរៀនសូត្រ
- បង្កើតឱ្យមានការឆ្លុះបញ្ចាំងដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងស៊ីជម្រៅ។

២. អ្វីជាសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ?

២.១. និយមន័យ

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ជាក្រុមគ្រូបង្រៀន គ្រូឧទ្ទេស និងនាយកសាលា ដែលប្តេជ្ញាធ្វើការងារ រៀនសូត្ររួមគ្នា រៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងដំណើរការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន និងស្វ័យឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរដល់ទឹកចិត្តក្នុងការបំពេញការងារ លទ្ធផលការងារ និងដល់លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ដែលពួកគេកំពុងបង្រៀន។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ គឺជាសហគមន៍ដែលផ្តល់ការគាំទ្រចាំបាច់សម្រាប់គ្រូបង្រៀននៅគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដើម្បីឱ្យគ្រូបង្រៀនចេះរួបរួមគ្នាក្នុងការកំណត់សកម្មភាព និងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ពួកគេជាប្រចាំ។

២.២. បញ្ញត្តិទូទៅនៃសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ការបង្កើត និងដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវឈរលើគោលការណ៍សំខាន់ៗ៣គឺ វប្បធម៌សហការ ការផ្តោតលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងការពិភាក្សាឆ្លុះបញ្ចាំង ។

- **វប្បធម៌សហការ៖** សំដៅលើវប្បធម៌មួយដែលមានការទុកចិត្តគ្នា និងពឹងផ្អែកគ្នាទៅវិញទៅមករវាងគ្រប់សមាជិកទាំងអស់នៅក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីផ្តល់ឱកាស អំណាច និងសិទ្ធិសេរីភាពទៅគ្រូបង្រៀនដើម្បីធ្វើការសិក្សា និងរៀបចំផែនការរួមគ្នា ហើយជជែកដេញដោលគ្នាទៅវិញទៅមក អំពីការអនុវត្តការងារ ចំណេះដឹង និងផ្តត់គំនិតដែលទាក់ទងនឹងការងារបង្រៀន។ អ្វីដែលសំខាន់ដើម្បីសហការគ្នាបាន គឺត្រូវ

ជានាថាពល់ជម្លោះផ្ទៃក្នុងអាចគ្រប់គ្រងបាន ហើយត្រូវមានផ្នត់គំនិតមួយថា ការសហការ និងជជែកដេញដោលគ្នា ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពដែលខ្វះខាត។

- **ការផ្តោតលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស៖** គោលបំណង និងសកម្មភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈត្រូវតែផ្តោតលើការរីកចម្រើន និងការអភិវឌ្ឍរបស់សិស្សជាចម្បង។ ពេលដែលនិយាយពីការអភិវឌ្ឍសាលារៀន គឺសំដៅលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។
- **ការពិភាក្សាឆ្លុះបញ្ចាំង៖** សំដៅទៅលើការសន្ទនាដែលផ្តោតលើវិធីសាស្ត្រ បទពិសោធន៍ ឬវិធីសាស្ត្របង្រៀនរបស់គ្រូ និងលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។ ការពិភាក្សានេះ លើកទឹកចិត្តគ្រូបង្រៀនឱ្យពិភាក្សាទៅលើការបង្រៀនរបស់ពួកគាត់ និងឱ្យពួកគាត់សហការគ្នារិះរកវិធីសាស្ត្រដែលអាចធ្វើឱ្យការបង្រៀនមានភាពរីកចម្រើនបន្ថែមបាន។ គ្រូបង្រៀនអាចបង្កើតការសន្ទនាបែបស៊ីជម្រៅ និងសម្រេចចិត្តលើរឿងមួយចំនួនដូចជា កម្មវិធីសិក្សា ការបង្រៀន និងការរៀន ហើយត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងលើសំណួរគន្លឹះសំខាន់ៗ៣ដែលទាក់ទងនឹងការរៀនរបស់សិស្សគឺ ១). តើយើងចង់ឱ្យសិស្សរៀនអ្វី? ២). តើយើងធ្វើយ៉ាងណាទើបដឹងថាសិស្សបានរៀនចេះនូវអ្វីដែលយើងចង់ឱ្យពួកគាត់រៀន និងអ្វីដែលជាបញ្ហាប្រឈមក្នុងការរៀនសូត្ររបស់គាត់? និង៣). តើយើងនឹងធ្វើអ្វីវិញ ប្រសិនបើសិស្សមិនបានរៀនចេះ នូវអ្វីដែលយើងចង់ឱ្យពួកគាត់រៀននោះ?

៣. ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

៣.១. សំណួរតម្រង់ទិសសម្រាប់ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ដើម្បីអាចដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈមួយបាន គ្រឹះស្ថានសិក្សាអាចពិចារណាលើសំណួរគន្លឹះចំនួន៦ សម្រាប់តម្រង់ទិសក្នុងការដំណើរការ។ ខាងក្រោមនេះជាតារាងសង្ខេបអំពីដំណើរការខ្លះៗ ដែលអាចទៅរួច ក្នុងការរៀបចំអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈមួយ។

១ កំណត់ស្ថានភាពសិស្សបច្ចុប្បន្ន	២ កំណត់ចក្ខុវិស័យ	៣ រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ
សំណួរគន្លឹះ ១. តើទិន្នន័យលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សដែលទទួលបានប្រាប់យើងអ្វីខ្លះពីការរីកចម្រើននៃការសិក្សារបស់សិស្សនៅសាលាយើង? ២. តើការអនុវត្តការងារបង្រៀនរបស់ពួកយើងសព្វថ្ងៃមានប្រសិទ្ធភាពកម្រិតណា?	**សំណួរគន្លឹះ** ១. តើពួកយើងនឹងបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនេះក្នុងគោលបំណងអ្វី? ២. ក្នុងនាមជាសាលារៀនមួយ តើពួកយើងត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគុណតម្លៃ ការអនុវត្ត និងវប្បធម៌អ្វីខ្លះ?	**សំណួរគន្លឹះ** ១. តើពួកយើងអាចរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ពួកយើងដោយរបៀបណា ដើម្បីឱ្យការបង្រៀនរបស់គ្រូ និងការសិក្សារបស់សិស្សបានល្អ? ២. តើពួកយើងនឹងផ្តល់អាទិភាពលើពេលវេលាយ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីឱ្យគ្រូអាចមកជួបជុំគ្នាបាន?
យុទ្ធសាស្ត្រ - ប្រើទិន្នន័យលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សដើម្បីភាគរកចំនួនសិស្សខ្សោយ និងមូលហេតុដែលនាំឱ្យសិស្សទទួលបានលទ្ធផលខ្សោយ។ - អភិវឌ្ឍផែនការគោលសម្រាប់ការងារនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។	**យុទ្ធសាស្ត្រ** - សហការគ្នាបង្កើតចក្ខុវិស័យរួមមួយដើម្បីបង្កើតឱ្យមានវប្បធម៌នៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនដោយមានការចូលរួមពីគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន នាយកសាលា ប្រធានក្រុមបច្ចេកទេស និងគ្រូបង្រៀន។	**យុទ្ធសាស្ត្រ** - រៀបចំចាត់ចែងឱ្យមានប្រធាននិងអ្នកសម្របសម្រួលដោយសិក្សាពីសមត្ថភាព ស្នាដៃ និងឆន្ទៈរបស់បុគ្គលិកដែលមានស្រាប់។ ករណីខ្វះ ត្រូវគិតពិចារណាក្នុងការស្វែងរក ជំនួយពីប្រភពខាងក្រៅ។

- កំណត់ឱ្យបានថា ប្រសិនបើបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនេះឡើង តើក្រុមការងាររបស់សាលា នឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីឱ្យទទួលលទ្ធផលល្អជាងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន។	- បង្កើតផែនការដោយកំណត់យកជំហានផ្សេងៗដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យរួម។ - ផ្សព្វផ្សាយចក្ខុវិស័យទៅភាគីពាក់ព័ន្ធឱ្យបានទូលំទូលាយ ដើម្បីទាក់ទាញការសហការចូលរួម។	- ត្រឡប់ទៅមើលកាលវិភាគប្រជុំបច្ចេកទេសដែលមានស្រាប់ រួចសម្រេចជុំគ្នាថានឹងជួបគ្នានៅពេលណាខ្លះក្នុងខែនីមួយៗ។ - ផ្សព្វផ្សាយកាលវិភាគជួបជុំរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទៅសមាជិកក្នុងសហគមន៍ទាំងមូល។
៤ **កសាងទំនុកចិត្ត**	**៥** **ផ្តល់សិទ្ធិនិងអំណាចដល់គ្រូ**	**៦** **តាមដាននិងវាយតម្លៃលទ្ធផល**
សំណួរគន្លឹះ ១. តើពួកយើងនឹងអាចកសាងទំនុកចិត្តបានដោយរបៀបណានៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ពួកយើង? ២. តើពួកយើងអាចកសាងឆន្ទៈក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដោយរបៀបណា?	**សំណួរគន្លឹះ** ១. តើពួកយើងនឹងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់គ្រូបង្រៀនទាំងអស់នៅក្នុងសហគមន៍ពួកយើងយ៉ាងដូចម្តេច? ២. តើពួកយើងនឹងអាចធានាបានការចូលរួមរបស់ពួកគាត់យ៉ាងដូចម្តេច?	**សំណួរគន្លឹះ** ១. តើពួកយើងនឹងតាមដានលទ្ធផលសម្រេចការងាររបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ពិសេសទាក់ទងនឹងការរីកចម្រើនការសិក្សារបស់សិស្សបានយ៉ាងដូចម្តេច? ២. ប្រសិនបើការងាររបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈមិនអាចសម្រេចបានដូចអ្វីដែលរំពឹងទុក តើយើងនឹងជួយគាំទ្រការងារគ្រូបង្រៀនបានយ៉ាងដូចម្តេច?
យុទ្ធសាស្ត្រ - ស្ទង់មតិបុគ្គលិកទាក់ទងនឹងទស្សនៈយល់ឃើញចំពោះទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេជាមួយក្រុមការងារ។ - បើកទូលាយឱ្យមានការចែករំលែកភាពបរាជ័យ បញ្ហាប្រឈម ក៏ដូចជាភាពជោគជ័យក្នុងការទំនាក់ទំនងការងារប្រចាំថ្ងៃ។ - បង្ហាញគុណតម្លៃរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទៅគ្រូបង្រៀនតាមរយៈការលើកយកករណីសាលាផ្សេងៗមកធ្វើជាករណីសិក្សា និងណែនាំអំពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ និងពីគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀនទៅថ្ងៃខាងមុខ។	**យុទ្ធសាស្ត្រ** - ត្រួតពិនិត្យមើលសមត្ថភាព និងភាពជំនាញរបស់បុគ្គលិកដើម្បីបង្កើតវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងពង្រឹងសមត្ថភាព។ - ក្រៅពីបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃភាពល្អភាពឆ្នើម និងភាពឈានមុខ ត្រូវវាយតម្លៃលើឆន្ទៈរបស់អ្នកសម្របសម្រួលជាពិសេស ពីព្រោះអ្នកសម្របសម្រួលជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការជំរុញឱ្យអ្នកផ្សេងចូលរួម។ - ពន្យល់ណែនាំពីសារប្រយោជន៍នៃការចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទៅនឹងការវាយតម្លៃតាមប្រព័ន្ធក្រេឌីតនៃនិងណែនាំអំពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ និងគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀន។	**យុទ្ធសាស្ត្រ** - ដឹកនាំការប្រជុំឱ្យទៀងទាត់ជាមួយប្រធានសហគមន៍ ដើម្បីពិភាក្សាលើវឌ្ឍនភាពដោយប្រើទិន្នន័យសិក្សារបស់សិស្សមកវិភាគ។ - ប្រមូលទិន្នន័យលទ្ធផលសិក្សានិងមតិយោបល់ត្រឡប់របស់សិស្សដើម្បីកំណត់បានថាការអនុវត្តការងារកន្លងមកមានភាពជោគជ័យឬអត់។ - លើកយកចក្ខុវិស័យរបស់សហគមន៍មករំលឹកឡើងវិញដើម្បីឱ្យអ្នកទទួលខុសត្រូវមានការភ្ញាក់រលឹកនិងបំពេញភារកិច្ច។ - ប្រឹក្សាយោបល់គ្នារវាងគ្រូបង្រៀនសិស្ស និងអាណាព្យាបាលសិស្សដើម្បីវាស់ស្ទង់ពីឥទ្ធិពលរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។

៣.២. វដ្តនៃការចោទសួរនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ការផ្តោតលើការអនុវត្តការបង្រៀនរបស់គ្រូ មានសារៈសំខាន់នៅក្នុងដំណើរការរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។ ការអនុវត្តការបង្រៀននេះ ពឹងផ្អែកលើការសហការការរិះរកពីប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងាររបស់សមាជិក ប្រធាន និង អ្នកសម្របសម្រួលទាំងអស់នៅក្នុងសហគមន៍។ វដ្តនៃការចោទសួរ (Inquiry Cycle) អាចប្រើការបាន ដើម្បីស្វែងរកពីប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈបានតាមរយៈ៥ ជំហានដូចខាងក្រោម៖

- **កំណត់បញ្ហា៖** គ្រូបង្រៀនត្រូវកំណត់ឱ្យបានថាអ្វីជាបញ្ហាពិតប្រាកដទាក់ទងនឹងលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ដោយធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងលើការអនុវត្តការបង្រៀនសព្វថ្ងៃ ហើយរើសយកតែបញ្ហាប្រឈមមួយឬពីរមកពិភាក្សារួមគ្នាគឺអាចនឹងគ្រប់គ្រាន់ល្មមហើយ។ ដូច្នេះសំណួរ ដែលសហគមន៍ត្រូវចោទសួរបានគឺសួរថា “*តើអ្វីជាបញ្ហាដែលកំពុងកើតឡើង?*”
- **វិភាគបញ្ហា៖** គ្រូបង្រៀនត្រូវវិភាគរួមគ្នា និងជជែកដេញដោលដើម្បីស្វែងរកឱ្យឃើញនូវប្រភពនៃបញ្ហាដែលកំពុងកើតឡើង តាមរយៈការសួរថា “*ហេតុអ្វីបានជាបញ្ហាហ្នឹងកើតឡើង?*”
- **ធ្វើផែនការ៖** បន្ទាប់ពីរកមូលហេតុនៃបញ្ហា ដែលគ្រូបង្រៀនជួបប្រទះរួចហើយ ពួកគាត់ត្រូវគិតបន្តទៀតពីសកម្មភាពដែលអាចធ្វើទៅរួចដើម្បីបង្កើតជាដំណោះស្រាយ។ ដូច្នេះ ត្រូវសួរបន្តទៀតថា “*តើយើងនឹងធ្វើអ្វី បន្ទាប់ពីដឹងមូលហេតុរួចហើយ?*” នៅក្នុងចំណុចនេះ គ្រូបង្រៀននឹងលើកជាសកម្មភាពផ្សេងៗដែលពួកគាត់នឹងធ្វើដើម្បីបង្កើតជាដំណោះស្រាយ។
- **អនុវត្តផែនការ៖** សកម្មភាពដែលបានកំណត់ នឹងត្រូវយកទៅអនុវត្តនៅកម្រិតថ្នាក់រៀន។
- **វាយតម្លៃ៖** ចុងក្រោយត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃពីប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តកន្លងមក ដោយត្រូវចោទសួរថា “*តើអ្វីដែលយើងអនុវត្តកន្លងមកមានដំណើរការឬទេ?*”

ការប្រតិបត្តិការងារនឹងវិលចូលវដ្តថ្មីមួយទៀត បន្ទាប់ពីជំហានទី៥បានបញ្ចប់ និងនៅពេលដែលមានការឯកភាពពីសមាជិកសហគមន៍ថាបានដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានកំណត់ប្រកបដោយជោគជ័យ។ បន្ទាប់មកត្រូវកំណត់បញ្ហាថ្មីៗ ដើម្បីដោះស្រាយបន្តទៀតនៅក្នុងវដ្តបន្តបន្ទាប់។

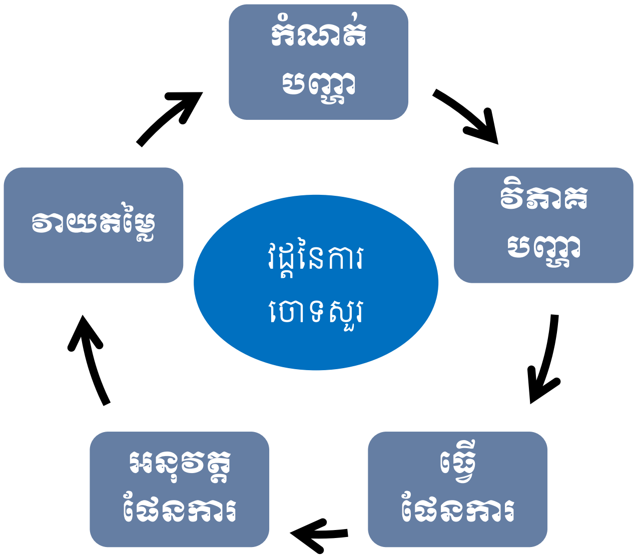

៣.៣. សកម្មភាពពាក់សំខាន់ៗដែលអាចអនុវត្តបាននៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

មានសកម្មភាព៣សំខាន់ៗ ដែលសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈមួយអាចធ្វើការរួមគ្នាបានគឺៈ ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន និងការឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិ ដែលរួមបញ្ចូលការចែករំលែកបទពិសោធន៍ដឹកនាំ ឯកសារ សម្ភារៈ និងវិធីសាស្ត្របង្រៀនផ្សេងៗ។

ក. ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ (Action Research)

- **តើអ្វីជាការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ?**

  ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិជាដំណើរការមួយដែលគ្រូបង្រៀនឬអ្នកអប់រំធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំង ដើម្បីសម្រេចចិត្តលើការងារបង្រៀននិងបំពេញតម្រូវការសិស្សរបស់ខ្លួន តាមរយៈទិន្នន័យដែលប្រមូលបានពីថ្នាក់រៀន។ ពេលដែលធ្វើការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ គ្រូបង្រៀនអាចប្រមូលទិន្នន័យពីថ្នាក់រៀនខ្លួនឯងផ្ទាល់។ ទិន្នន័យដែលបានមក អាចធ្វើឱ្យគ្រូឆ្លុះបញ្ចាំងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ថ្នាក់រៀនគាត់។

- **តើត្រូវអនុវត្តការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិយ៉ាងដូចម្តេច ?**

  មាន៤ដំណាក់កាលធំៗ ដែលអាចឱ្យគ្រូបង្រៀនធ្វើការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិលើថ្នាក់រៀនរបស់គាត់បានៈ

  ១. កំណត់រកឱ្យឃើញបញ្ហាណាមួយក្នុងថ្នាក់រៀន

  ២. កសាង និងដាក់ចេញនូវផែនការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ

  ៣. ប្រមូល និងវិភាគទិន្នន័យ

  ៤. ប្រើប្រាស់ និងចែករំលែកលទ្ធផលសិក្សាស្រាវជ្រាវ

  បន្ទាប់ពីបានលទ្ធផលរួចហើយ អ្វីដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវធ្វើនៅដំណាក់កាលបញ្ចប់គឺធ្វើការសម្រេចចិត្តថានឹងត្រូវចាត់វិធានការអ្វី ដើម្បីធានាបានថាលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់។

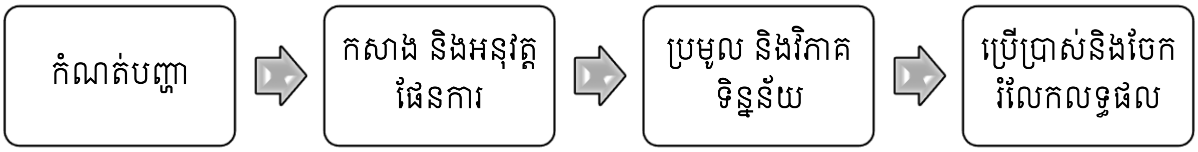

ក្នុងដំណើរការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ គ្រូបង្រៀនអាចរើសយកការសិក្សាដោយផ្តោតលើលក្ខណៈសិស្សតែម្នាក់ សិស្សមួយក្រុម ថ្នាក់រៀនមួយឬច្រើន ឬក៏សាលារៀនទាំងមូល។ ទោះក្នុងកម្រិតណាក៏ដោយ ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ អាស្រ័យលើការចាប់អារម្មណ៍ តម្រូវការ និងកម្រិតនៃការគាំទ្រពីសាលារៀននិងគ្រូបង្រៀនជាសំខាន់។ ជាទូទៅ ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ អាចធ្វើឡើងជា ទម្រង់ស្រាវជ្រាវលក្ខណៈបុគ្គល ទម្រង់ស្រាវជ្រាវលក្ខណៈសហការ និងទម្រង់ស្រាវជ្រាវលក្ខណៈកម្រិតសាលា។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានដាក់ឱ្យអនុវត្តសៀវភៅបច្ចេកទេសគន្លឹះនៃការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិនៅឆ្នាំ២០២០ ដែលសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈអាចប្រើប្រាស់បាន។

ខ. ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន (Lesson Study)

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន មានដើមកំណើតនៅប្រទេសសជប៉ុន ហើយត្រូវបានយកមកអនុវត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតាំងពីឆ្នាំ២០០៦ ដោយទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន (JICA) តាមរយៈគម្រោង STEPSAM2។

- **តើអ្វីជាការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន?**

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀនគឺជាដំណើរការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ ដែលក្រុមគ្រូបង្រៀន មានមុខវិជ្ជាដូចគ្នា ឬកម្រិតថ្នាក់ដូចគ្នា ត្រូវចូលរួម វិភាគលើមេរៀនតាមរយៈការជួយធ្វើកិច្ចតែងការបង្រៀន ជួយផ្តល់វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងជួយផលិតសម្ភារៈបង្រៀន។

- **តើត្រូវអនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀនយ៉ាងដូចម្តេច?**

ជាទូទៅដើម្បីផលិតបានកិច្ចតែងការបង្រៀនមួយ ឬអនុវត្តចប់មួយវដ្តនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន ក្រុមគ្រូបង្រៀនត្រូវអនុវត្ត ៤ដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម៖

- **ការរៀបចំមេរៀន៖** ការរៀបចំនេះ មាន៤ជំហាន។ ជំហានទី១). ត្រូវពិភាក្សាគ្នា ដើម្បីចាត់តាំងគ្រូបង្រៀនដែលត្រូវឡើងបង្រៀន ដោយត្រូវកំណត់ថ្ងៃជួបជុំគ្នា ថ្ងៃឡើងបង្រៀន និងប្រធានបទបង្រៀន។ ជំហានទី២). គ្រូបង្រៀន ដែលត្រូវបានចាត់តាំង ធ្វើការសិក្សាអំពីខ្លឹមសារមេរៀន និងរៀបចំកិច្ចតែងការបង្រៀន។ ជំហានទី៣). ក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន ពិនិត្យមើល និងពិភាក្សាកិច្ចតែងការបង្រៀននោះ។ ជំហានទី៤). ផ្អែកលើអនុសាសន៍ ដែលបានផ្តល់ជូន គ្រូបង្រៀនដែលត្រូវបានចាត់តាំង អាចកែលម្អកិច្ចតែងការបង្រៀននោះតាមការជាក់ស្តែង។
- **ការអនុវត្តការបង្រៀន និងការសង្កេត៖** បន្ទាប់ពីបានកិច្ចតែងការបង្រៀនសម្រេចចុងក្រោយហើយ សមាជិកក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន ចុះសង្កេតការបង្រៀនរបស់គ្រូដែលបានចាត់តាំងនោះ ដោយសង្កេតអំពីវិធីបង្រៀនរបស់គ្រូ និងរបៀបរៀនរបស់សិស្ស (អ្វីដែលសិស្សបានរៀន និងមិនបានរៀនក្នុងម៉ោងបង្រៀននោះ)។ នៅពេលចុះសង្កេត គ្រូសង្កេត ត្រូវមានឧបករណ៍សង្កេតដើម្បីកត់ត្រាសកម្មភាពបង្រៀនរបស់គ្រូ និងសកម្មភាពរៀនរបស់សិស្ស។
- **ការពិភាក្សាលើការបង្រៀន និងរៀន៖** បន្ទាប់ពីចប់ការបង្រៀន និងសង្កេតរួចមក នឹងមានការពិភាក្សាមួយ ដើម្បីកែលម្អការបង្រៀន និងផ្តល់ឱកាសដល់សមាជិកក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀនផ្សេងៗទៀត បានស្វែងយល់ និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍។ ការពិភាក្សានេះ ត្រូវឈរលើគោលការណ៍ជាក់លាក់មួយ ដែលកំណត់ដោយសមាជិកក្រុមទាំងអស់ និងត្រូវមានឧបករណ៍ពិភាក្សាដើម្បីកត់ត្រាការអនុវត្ត។
- **ការធ្វើសកម្មភាពកែលម្អបន្ត៖** នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ សមាជិកក្រុមសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យកែលម្អការងាររបស់ខ្លួនបន្ត ពីព្រោះ ការអភិវឌ្ឍ គឺគ្មានទីបញ្ចប់ទេ។ ដូច្នេះ គ្រូបង្រៀនអាចបើកកិច្ចប្រជុំ ដើម្បីជ្រើសរើសគ្រូដែលត្រូវបង្រៀនបន្ត និងណែនាំឱ្យគាត់រៀបចំមេរៀនបង្រៀន។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានដាក់ឱ្យអនុវត្តសៀវភៅណែនាំស្តីពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន នៅឆ្នាំ២០១១ ដែលសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ អាចប្រើប្រាស់បាន។

គ. ស្វ័យឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិ (Reflective Practice)

ការឆ្លុះបញ្ចាំងជាផ្នែកមួយនៃការបង្រៀននិងរៀន ដែលមានបំណងឱ្យគ្រូបង្រៀនភ្ញាក់រឭកពីចំណេះដឹង និងការអនុវត្តវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន តាមរយៈការយកចម្ងល់ទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តការងារមកស្រាយបំភ្លឺ ហើយធ្វើការវាយតម្លៃប្រកបដោយការពិចារណានិងស៊ីជម្រៅ។ តាមរយៈការឆ្លុះបញ្ចាំងលើការបង្រៀនរបស់ខ្លួន គ្រូបង្រៀនអាចកំណត់បានថាអ្វីជាឧបសគ្គក្នុងការរៀនរបស់សិស្ស។ គ្រូដែលធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងនឹងអាចរិះរកវិធីថ្មីៗដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងកម្រិតថ្នាក់គាត់។ បន្ថែមពីនេះ ការដែលគ្រូម្នាក់ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំង និងស្វែងរកវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងការបង្រៀនចំពោះមុខ វាបង្ហាញពីទំនួលខុសត្រូវរបស់គ្រូ និងជាសញ្ញាមួយប្រាប់ថាគ្រូបង្រៀននោះមានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា ដែលវានឹងបង្កើនទំនុកចិត្តទាំងគ្រូនិងសិស្សក្នុងការងារបង្រៀននិងរៀន។

- **តើអ្វីជាស្វ័យឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិ?**

  ស្វ័យឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិជាដំណើរការឆ្លុះបញ្ចាំងដដែលៗមួយ ដែលក្នុងនោះគ្រូបង្រៀនអាចរៀនបានពីបទពិសោធន៍ និងរៀនតាមរយៈបទពិសោធន៍ ដើម្បីទទួលបានគំនិតថ្មីៗសម្រាប់ការអនុវត្តការងារបង្រៀនតាមរយៈការគិតពិចារណារបស់គ្រូបង្រៀនជាមួយអ្នកដទៃ ដើម្បីចែករំលែកឧត្តមានុវត្ត ហើយយកឧត្តមានុវត្តទាំងនោះមកគាំទ្រការអនុវត្តការងារបង្រៀនរបស់ខ្លួន។

- **តើត្រូវអនុវត្តស្វ័យឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិយ៉ាងដូចម្តេច?**

  ការឆ្លុះបញ្ចាំងលើការប្រតិបត្តិជាដំណើរការមួយ ដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវអនុវត្តជាវដ្ត ពោលគឺគ្រូបង្រៀនត្រូវធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងម្តងហើយម្តងទៀត ដើម្បីបង្កើតជាដំណោះស្រាយរួម។ ក្នុងដំណើរការនោះ មានដំណាក់កាលសំខាន់ៗចំនួន៤គឺ៖ ១).បង្រៀន ២).វាស់ស្ទង់លទ្ធផលឬសមត្ថភាពបង្រៀនរបស់ខ្លួន ៣).ពិចារណាវិធីថ្មីៗនៃការបង្រៀន ដែលអាចធានាបាននូវការរីកចម្រើនរបស់សិស្ស ៤).សាកល្បងអនុវត្តគំនិតថ្មីៗដែលទទួលបានពីខ្លួនឯងឬអ្នកដទៃ និងចុងក្រោយគឺធ្វើវាម្តងទៀត។

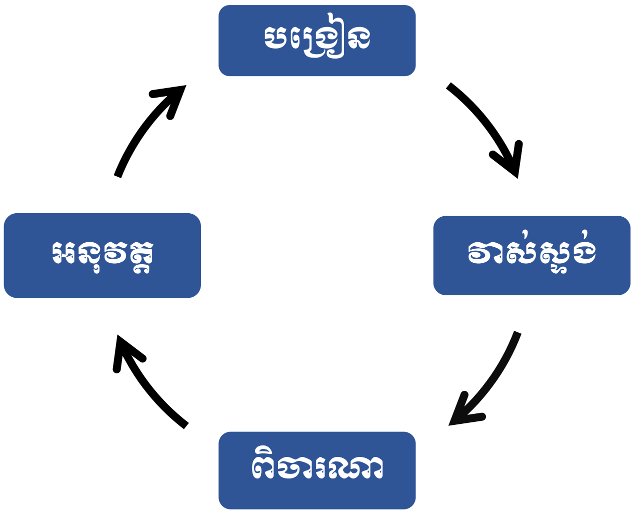

៤. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គណៈគ្រប់គ្រង

៤.១. សមាសភាព

សមាសភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គណៈគ្រប់គ្រង សំដៅដល់នាយក នាយករង គ្រឹះស្ថានបណ្ដុះបណ្ដាលគ្រូបង្រៀន និងសាលារៀនចំណេះទូទៅដែលស្ថិតនៅជិតគ្នា ឬស្ថិតនៅក្នុងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ជាមួយគ្នាដែលមានធនធៈ និងលទ្ធភាពចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈជាមួយគ្នា។ ចំនួន និងសមាសភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ អាចប្រែប្រួលតាមទីកន្លែងជាក់ស្ដែង ដោយបើកទូលាយឱ្យអ្នកជំនាញមកពីអង្គភាពផ្សេងៗ អាចចូលរួមបានផងដែរដូចជា មកពីការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានីខេត្ត សហគមន៍សិក្សាទាក់ទងនឹងការងារអប់រំ អ្នកដឹកនាំអង្គការ ឬអង្គភាពឯកជនជាដើម។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ ត្រូវមានប្រធានម្នាក់ និងអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមសមាសភាពនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល គឺជាអ្នកមានបទពិសោធន៍ដឹកនាំទទួលបានជោគជ័យ មានបច្ចេកទេស កម្រិតវប្បធម៌ និងមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវចំពោះសមាជិកសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន។

បេក្ខភាពប្រធានសហគមន៍នៅគ្រឹះស្ថានបណ្ដុះបណ្ដាលគ្រូបង្រៀន និងសាលារៀនចំណេះទូទៅ អាចជានាយកល្អ នាយកឈានមុខ ឬនាយកឆ្នើម ដែលទទួលបានពានរង្វាន់ស្នាដៃការងារក្នុងការដឹកនាំអង្គភាពរបស់ខ្លួន។ ចំពោះសាលារៀនចំណេះទូទៅវិញ គណៈអភិបាលស្រុក ក៏អាចជាបេក្ខភាពប្រធានសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈផងដែរ។ រីឯការរើសបេក្ខភាពអ្នកសម្របសម្រួលនៅកម្រិតសាលាចំណេះទូទៅវិញ អាចធ្វើឡើងតាមរយៈ២ករណី។ ករណីទី១ អាចធ្វើឡើងដោយរើសយកនាយកណាមួយក្នុងចំណោមនាយក ឬនាយករង ៧ ទៅ ៩នាក់របស់សាលាជិតគ្នា។ ករណីទី២ ប្រសិនបើសាលារៀនចំណេះទូទៅ រកអ្នកសម្របសម្រួលមិនបាន សាលាអាចស្នើទៅមន្ទីរឬក្រសួងដើម្បីសុំបេក្ខភាពអ្នកសម្របសម្រួល។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវធ្វើការជ្រើសរើស ដោយការតែងតាំង ឬបោះឆ្នោត និងធ្វើការផ្លាស់ប្ដូរមុនឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ។

ចំពោះកម្រិតសាលាចំណេះទូទៅ ប្រធានសហគមន៍នៅកម្រិតអនុវិទ្យាល័យ ឬវិទ្យាល័យ អាចធ្វើការសហការគ្នាជាមួយប្រធានសហគមន៍នៅកម្រិតបឋមសិក្សាបាន ដើម្បីសហការគ្នា ដូចជាការសម្របសម្រួល និងផ្ដល់ការត្រៀមលក្ខណៈការផ្ទេរសិស្សពីកម្រិតបឋមសិក្សាមកកម្រិតអនុវិទ្យាល័យបាន។

៤.២. តួនាទី និងភារកិច្ច

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់នាយកសាលា ត្រូវមានផែនការគោលរួមមួយ ដែលមានកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ បេសកកម្មច្បាស់លាស់ និងសកម្មភាពអាទិភាពត្រូវអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចគោលដៅដែលខ្លួនចង់បាន។ សហគមន៍សិក្សានេះ ត្រូវផ្ដោតលើការងារគ្រប់គ្រងសាលារៀនដូចជា ការគ្រប់គ្រងទូទៅ ភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ការគ្រប់គ្រងការងារបង្រៀននិងកម្មវិធីសិក្សា ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុជាដើម ដើម្បីធ្វើឱ្យអង្គភាពសាលារៀននីមួយៗ មានដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់នាយកសាលា ត្រូវមានភារកិច្ចមួយចំនួនដូចជា៖

- សិក្សាស្រាវជ្រាវលើការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសាលារៀន
- ចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹងថ្មីៗលើការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសាលារៀន
- រិះរកមធ្យោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសាលារៀន

- ជួយសមាជិកក្នុងការកសាង និងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សាលារៀន
- ជួយសមាជិកឱ្យអនុវត្តបានតាមគន្លងអាជីពគណៈគ្រប់គ្រងសាលា
- វិភាគលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងរកវិធីកែលម្អលើការបង្រៀន និងរៀន
- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសមាជិកជាប្រចាំ។

៤.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ

ការសិក្សាត្រូវដឹកនាំដោយប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានលិខិតប្រជុំ អមដោយរបៀបវារៈប្រជុំ ជូនជាព័ត៌មាន ឬជាការអញ្ជើញថ្នាក់ដឹកនាំអប់រំថ្នាក់ស្រុក ឬមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដើម្បីជួយសម្របសម្រួល និងផ្តល់នូវមតិយោបល់កែលម្អបន្ថែម។ ចំពោះកាលបរិច្ឆេទនៃការជួបជុំគ្នាត្រូវមានការឯកភាពគ្នារវាងសមជិកក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ ហើយត្រូវមានផែនការសិក្សា និងកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់ ដែលសមាជិកទាំងអស់អាចចូលរួមបានទាំងអស់គ្នា។ ការជួបជុំគ្នាគួរធ្វើឡើងចំនួនពីរដងក្នុងមួយខែតាមការជាក់ស្តែង។

ឧទាហរណ៍៖ ខែធ្នូ ក្នុងសប្តាហ៍ទី១ និងទី៣

- ព្រឹកថ្ងៃអង្គារ ពីម៉ោង៧ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង១០ និង៣០នាទី

ឬ ខែធ្នូ ក្នុងសប្តាហ៍ទី២ និងទី៤

- រសៀលថ្ងៃសៅរ៍ ពីម៉ោង ១ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង៤ និង៣០នាទី

ការប្រជុំ អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រជុំផ្ទាល់ ឬតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ដូចជា Zoom ឬ Google Meet ជាដើម។ ចំពោះទីតាំងប្រជុំ អាចកំណត់យកនៅក្នុងសាលារៀនជាក់លាក់ណាមួយ ឬធ្វើការប្តូរទីកន្លែងពីសាលារៀនមួយទៅសាលារៀនមួយទៀតជាលក្ខណៈវិលជុំ ឬអាចធ្វើនៅទីតាំងក្រៅសាលាដែល ផ្តល់ផាសុខភាព និងមានភាពងាយស្រួល។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវជម្រាបជូនដល់សមាជិកខ្លួននូវរបៀបវារៈប្រជុំ និងជូនព័ត៌មានទៅការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡាក្រុង ស្រុក ដើម្បីជាព័ត៌មានផង និងជាការអញ្ជើញឱ្យចូលរួមស្តាប់ ឬផ្តល់មតិយោបល់ជុំវិញការសិក្សាឱ្យបានមុនមួយសប្តាហ៍។ ក្នុងករណីមានមេរៀន ឬឯកសារយោងត្រូវផ្ញើជូនដល់សមាជិកខ្លួនសម្រាប់អានមុនពេលចូលរួមប្រជុំផងដែរ។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានរបាយការណ៍ ឬកំណត់ហេតុ ដើម្បីរក្សាទុកជាឯកសារ ឬភស្តុតាង ហើយសមាជិកម្នាក់ៗត្រូវចងក្រងខ្លឹមសារ និងរក្សាទុកក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (School Director Portfolio)។

៥. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

៥.១. សមាសភាព

គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន ត្រូវរៀបចំសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដោយប្រើប្រាស់ក្រុមបច្ចេកទេសតាមមុខវិជ្ជាឯកទេសដូចគ្នាដែលមានស្រាប់។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗត្រូវមានប្រធានក្រុមម្នាក់ និងអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ ដែលជ្រើសរើសក្នុងចំណោមសមាសភាពនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល គឺជាអ្នកមានបទពិសោធន៍ការងារ មានបច្ចេកទេស កម្រិតវប្បធម៌ និងមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវចំពោះសមាជិកសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន។ ក្នុងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល អាចជា គ្រូឧទ្ទេសល្អ គ្រូឧទ្ទេសឈានមុខ ឬគ្រូឧទ្ទេសឆ្នើម ដែលទទួលបាន

៣នរង្វាន់ស្នាដៃការងារក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារបង្រៀននិងរៀន។ បន្ថែមពីនេះ ប្រធានក្រុមក៏អាចជ្រើសរើសយកពីមន្ទីរ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួង លើកលែងតែអ្នកសម្របសម្រួល គឺត្រូវតែជានាយកគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវធ្វើការជ្រើសរើសដោយការតែងតាំង ឬបោះឆ្នោត និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរមុនឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ។ ចំនួន និងសមាសភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ អាចប្រែប្រួលតាមការជាក់ស្តែង។ ករណីមុខវិជ្ជាដែលមានគ្រូឧទ្ទេសតិចជាង០៥នាក់ នាយកអាចចាត់បញ្ចូលគ្នាជាមួយក្រុមបច្ចេកទេសផ្សេងទៀត ដែលជាមុខវិជ្ជាពាក់ព័ន្ធគ្នាតាមការជាក់ស្តែង។

ឧទាហរណ៍៖ - ក្រុមបច្ចេកទេសភូមិវិទ្យា ប្រវត្តិវិទ្យា

- ក្រុមបច្ចេកទេសគីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា

- ក្រុមបច្ចេកទេសគណិតវិទ្យា រូបវិទ្យា

- ក្រុមបច្ចេកទេសភាសាខ្មែរ សីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា

ករណីគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ មានចំនួនគ្រូឧទ្ទេសតិច នាយកអាចចែកជាពីរក្រុមមុខវិជ្ជាគឺ៖

- ក្រុមមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រពិត

- ក្រុមមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម

៥.២. តួនាទី និងភារកិច្ច

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស ត្រូវមានផែនការគោលរួមមួយ ដោយមានកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ បេសកកម្មច្បាស់លាស់ និងសកម្មភាពអាទិភាព ដើម្បីសម្រេចគោលដៅដែលខ្លួនចង់បាន។ សហគមន៍នេះ ត្រូវផ្តោតលើការងារស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ការស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យ ការស្រាវជ្រាវលើខ្លឹមសារមុខវិជ្ជាឯកទេស ការងារបង្រៀននិងរៀន ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ការងារគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន និងការវិភាគលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សជាដើម ដើម្បីធ្វើឱ្យគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេសនៅគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ត្រូវមានភារកិច្ចដូចជា៖

- សិក្សាស្រាវជ្រាវឯកសារ សៀវភៅទាក់ទងការបង្រៀន និងរៀន
- ធ្វើការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ដើម្បីកែលម្អការងារបង្រៀន និងរៀន
- អនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន និងធ្វើថ្នាក់និទស្សន៍ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍
- ចាត់តាំងសមាជិកឱ្យចូលស្តាប់ការបង្រៀន និងការអប់រំគរុសិស្សរបស់គ្រូឧទ្ទេសណាម្នាក់ ហើយផ្លាស់ប្តូរយោបល់ និងដកបទពិសោធ
- ចងក្រងឯកសារវិធីបង្រៀន និងយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗសម្រាប់ការងារបង្រៀន និងរៀន ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព
- ចែករំលែកបទពិសោធន៍ការស្រាវជ្រាវ ឬប្រសិទ្ធភាពនៃការងារបង្រៀន និងរៀនដល់សមាជិក
- ធ្វើបទបង្ហាញចំណេះដឹងដែលសមាជិកទទួលបានតាមរយៈការចូលរួមវគ្គបំប៉ន ឬសិក្ខាសាលា
- ដឹកនាំថតជាវីដេអូការបង្រៀនដោយប្រើវិធីបង្រៀនថ្មីៗ សម្រាប់ចែករំលែកដល់សាលារៀនដទៃ
- ជួយសមាជិករៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងតាមដាននូវការអនុវត្ត ដើម្បីធ្វើឱ្យ សម្រេចបាននូវស្តង់ដារវិជ្ជាជីវៈ
- ធ្វើការវិភាគលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងរកវិធីកែលម្អលទ្ធផលសិក្សារបស់គរុសិស្ស និស្សិត

- ជួយបំប៉ន និងលើកកម្ពស់កម្រិតវប្បធម៌ បច្ចេកទេសដល់សមាជិករបស់ខ្លួន។

៥.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ

ក. ការសិក្សាជាក្រុម

ការប្រជុំត្រូវដឹកនាំសម្របសម្រួលដោយប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានលិខិតប្រជុំអមដោយរបៀបវារៈប្រជុំ ជូនជាព័ត៌មាន ឬជាការអញ្ជើញគណៈគ្រប់គ្រងអង្គភាព និងនាយករងបច្ចេកទេស ដើម្បីជួយសម្របសម្រួល និងផ្ដល់នូវមតិយោបល់កែលម្អបន្ថែម។ ចំពោះកាលបរិច្ឆេទនៃការជួបជុំគ្នា ត្រូវតែមានការឯកភាពគ្នា តាមសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ ផ្អែកលើផែនការសិក្សា និងកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយ ដែលសមាជិកទាំងអស់អាចចូលរួមបានទាំងអស់គ្នា។ ការជួបជុំគ្នាត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់សប្ដាហ៍ ដោយអនុវត្តបួនដងក្នុងមួយខែ និងមានការឯកភាពយកថ្ងៃណាមួយតាមការជាក់ស្ដែង។

ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា រូបវិទ្យា

- ព្រឹកថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង ៧ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង១០ និង៣០នាទី

ក្រុមមុខវិជ្ជាគីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា

- រសៀលថ្ងៃពុធ ពីម៉ោង ១ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង៤ និង៣០នាទី

ការប្រជុំ អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រជុំផ្ទាល់ ឬតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ដូចជា Zoom ឬ Google Meet ជាដើម។ ចំពោះទីតាំងប្រជុំ អាចកំណត់យកនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានបណ្ដុះបណ្ដាលគ្រូ ឬធ្វើនៅទីតាំងខាងក្រៅដែលផ្ដល់ផាសុ-ខភាព និងមានភាពងាយស្រួលដល់សមាជិកទាំងអស់។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវជម្រាបជូនដល់សមាជិកខ្លួននូវរបៀបវារៈប្រជុំ និងជូនព័ត៌មានទៅគណៈគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានរបស់ខ្លួន ដើម្បីជាព័ត៌មានផង និងជាការអញ្ជើញឱ្យចូលរួមស្ដាប់ ឬផ្ដល់មតិយោបល់ជុំវិញការសិក្សាឱ្យបានមុនមួយសប្ដាហ៍។ ក្នុងករណីមានមេរៀន ឯកសារយោង ត្រូវផ្ញើជូនដល់សមាជិកខ្លួនសម្រាប់អានមុនពេលចូលរួមការប្រជុំ។ រាល់ពេលប្រជុំត្រូវមានរបាយការណ៍ ឬកំណត់ហេតុ ដើម្បីរក្សាទុកជាឯកសារ ឬភស្ដុតាងក្នុងអង្គភាព ហើយសមាជិកម្នាក់ៗត្រូវចងក្រងខ្លឹមសារ និងរក្សាទុកក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Trainer Portfolio)។

ខ. ការសង្កេតថ្នាក់ និងប្រឹក្សា

ប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សាដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ត្រូវមានតួនាទីបន្ថែមទៀត គឺជាគ្រូប្រឹក្សាសម្រាប់សហគមន៍សិក្សានីមួយៗ ហើយត្រូវសហការជាមួយនាយករងទទួលបន្ទុកបច្ចេកទេស ដែលជាគ្រូប្រឹក្សាប្រចាំគ្រឹះស្ថានបណ្ដុះបណ្ដាល ដើម្បីផ្ដល់ដំបូន្មាន និងការគាំទ្រដល់គ្រូឧទ្ទេសធ្វើការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀន និងរៀន។ ការចុះសង្កេតថ្នាក់ត្រូវមានឧបករណ៍សង្កេត និងមានផែនការច្បាស់លាស់ ដោយផ្អែកលើកម្មវិធីបង្រៀនជាក់ស្ដែង។ ការសង្កេតថ្នាក់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងសប្ដាហ៍ទី១ ទី២ និងទី៣ ដោយជ្រើសរើសយកគ្រូឧទ្ទេសដែលទើបផ្ទេរចូលថ្មី ឬមានបទពិសោធន៍តិច ហើយធ្វើការបូកសរុបការងារ នៅរៀងរាល់ចុងសប្ដាហ៍ទីបីនៃខែនីមួយៗ។ ព័ត៌មានដែលទទួលបានពីការសង្កេតថ្នាក់ គឺសម្រាប់ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងការសង្កេតលើកក្រោយៗទៀត ហើយក៏អាចក្លាយជាប្រធានបទ សម្រាប់ដាក់ចូលក្នុងរបៀបវារៈប្រជុំក្នុងខែនីមួយៗផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត គ្រូប្រឹក្សាដែលជាប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សា ត្រូវចាត់សមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ៗ ឱ្យចូលសង្កេតការបង្រៀនរបស់គ្រូឧទ្ទេស ដែលមានបច្ចេកទេសខ្ពស់ ឱ្យបានពីរដងក្នុងមួយខែ ដើម្បីសិក្សាអំពីរបៀបច្នៃប្រឌិតវិធីសាស្ត្រសមស្របតាមមេរៀននីមួយៗ និងលទ្ធភាពជាក់ស្ដែងនៃថ្នាក់នីមួយៗ។ រាល់ព្រឹត្តិបត្តិសង្កេត

ថ្នាក់ត្រូវមានការឯកភាពពីគ្រូឧទ្ទេសដែលបានសង្កេត និងត្រូវរក្សាទុកដើម្បីជាភស្តុតាងក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Portfolio)។

៦. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូវិទ្យាល័យ និងអនុវិទ្យាល័យ

៦.១. សមាសភាព

សាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ត្រូវរៀបចំសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដោយប្រើប្រាស់ក្រុមបច្ចេកទេសតាមមុខវិជ្ជាឯកទេសដូចគ្នាដែលមានស្រាប់។ ប្រសិនបើសាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅនោះ មានចំនួនគ្រូបង្រៀនតិច គាត់អាចសហការជាមួយសាលាជិតខាង ដែលមានចម្ងាយមិនឱ្យលើស៣គីឡូម៉ែត្រ។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗត្រូវមានប្រធានក្រុមម្នាក់ និងអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ ជ្រើសរើសក្នុងចំណោមសមាសភាពនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល គឺជាអ្នកមានបទពិសោធន៍ការងារ មានបច្ចេកទេស កម្រិតវប្បធម៌ និងមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវលើសមាជិកសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន។ ក្នុងអង្គភាពសាលារៀន ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល អាចជាគ្រូបង្រៀនល្អ គ្រូបង្រៀនឈានមុខ ឬគ្រូបង្រៀនថ្មី ដែលទទួលបានពានរង្វាន់ស្នាដៃការងារបង្រៀន និងរៀន។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវធ្វើការជ្រើសរើសដោយការតែងតាំង ឬបោះឆ្នោត និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរមុនឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ។ ចំនួន និងសមាសភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ អាចប្រែប្រួលតាមការជាក់ស្តែង។ករណីមុខវិជ្ជាដែលមានគ្រូបង្រៀនតិចជាង០៥នាក់ នាយកសាលាអាចចាត់បញ្ចូលគ្នាជាមួយក្រុមបច្ចេកទេសផ្សេងទៀត តាមការជាក់ស្តែង។

ឧទាហរណ៍៖ - ក្រុមបច្ចេកទេសភូមិវិទ្យា ប្រវត្តិវិទ្យា

- ក្រុមបច្ចេកទេសគីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា
- ក្រុមបច្ចេកទេសគណិតវិទ្យា រូបវិទ្យា
- ក្រុមបច្ចេកទេសភាសាខ្មែរ សីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា

ករណីសាលាមធ្យមសិក្សា មានគ្រូបង្រៀនតិច នាយកសាលាអាចចែកជាពីរក្រុមមុខវិជ្ជាគឺ៖

- ក្រុមមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រពិត
- ក្រុមមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម

សាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ក៏អាចបង្កើតជាសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈជាកម្រិតថ្នាក់ផងដែរ ដោយយកការសិក្សារបស់សិស្សធ្វើជាប្រធានបទចម្បងក្នុងការពិភាក្សានិងចែករំលែក។ ឧទាហរណ៍៖

- នៅក្នុងថ្នាក់ទី៧A គ្រូមុខវិជ្ជាផ្សេងៗអាចបង្កើតសហគមន៍ដើម្បីពិភាក្សាពីការសិក្សារបស់សិស្សណាម្នាក់ ក្រុមសិស្សណាមួយ ឬសិស្សទាំងអស់ក្នុងថ្នាក់។

ចំពោះសាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ដែលមានចាប់ពីកម្រិតថ្នាក់ទី៧រហូតដល់ថ្នាក់ទី១២ ការបង្កើតឱ្យមានសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈកម្រិតមុខវិជ្ជាក៏អាចធ្វើបានផងដែរ។ ឧទាហរណ៍៖

- ក្រុមមុខវិជ្ជាគីមីវិទ្យានៅកម្រិតបឋមភូមិ អាចចូលរួមបង្កើតជាសហគមន៍សិក្សាមុខវិជ្ជាគីមីវិទ្យាជាមួយគ្រូនៅកម្រិតទុតិយភូមិ

៦.២. តួនាទី និងភារកិច្ច

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបង្រៀនអនុវិទ្យាល័យ ឬវិទ្យាល័យ ត្រូវមានផែនការគោលរួមមួយ ដែលមានកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ បេសកកម្មច្បាស់លាស់ និងសកម្មភាពអាទិភាព ដើម្បីសម្រេចគោលដៅដែលខ្លួនចង់បាន។ សហគមន៍នេះ ត្រូវផ្តោតលើការងារស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិ ការស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យ ការស្រាវជ្រាវលើខ្លឹមសារមុខវិជ្ជាឯកទេស ការងារបង្រៀននិងរៀន ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងការងារគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនជាដើម ដើម្បីធ្វើឱ្យសាលារៀនមានដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបង្រៀននៅវិទ្យាល័យ ឬអនុវិទ្យាល័យ ត្រូវមានភារកិច្ចមួយចំនួនដូចជា៖

- សិក្សាស្រាវជ្រាវទាក់ទងការបង្រៀន និងរៀន
- អនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន និងធ្វើថ្នាក់និទស្សន៍ ដើម្បីចាប់យកនូវទេពកោសល្យទៅអនុវត្តក្នុងការងារបង្រៀន និងរៀនឱ្យមានការឯកភាពគ្នា
- ចាត់តាំងសមាជិកឱ្យចូលស្តាប់ការបង្រៀន និងការអប់រំសិស្សរបស់គ្រូណាម្នាក់ ហើយផ្លាស់ប្តូរយោបល់ និងដកបទពិសោធ ដើម្បីច្នៃប្រឌិតវិធីសាស្ត្រឱ្យសមស្រប តាមមេរៀននីមួយៗ និងលទ្ធភាព ជាក់ស្តែងនៃថ្នាក់នីមួយៗ
- ចងក្រងឯកសារវិធីបង្រៀន និងយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗសម្រាប់ការងារបង្រៀន និងរៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព
- ចែករំលែកបទពិសោធន៍ការងារស្រាវជ្រាវ ឬប្រសិទ្ធភាពនៃការងារបង្រៀន និងរៀនដល់សមាជិក
- ធ្វើបទបង្ហាញចំណេះដឹងដែលសមាជិកទទួលបានតាមរយៈការចូលរួមវគ្គបំប៉ន ឬសិក្ខាសាលា
- ដឹកនាំថតជាវីដេអូនៃការបង្រៀនដែលប្រើវិធីបង្រៀនថ្មីៗ សម្រាប់ចែករំលែកដល់សាលាដទៃ
- ជួយសមាជិករៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈប្រចាំឆ្នាំ តាមដានការអនុវត្ត ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន
- ជួយបំប៉ន និងលើកកម្ពស់កម្រិតវប្បធម៌ បច្ចេកទេសដល់សមាជិករបស់ខ្លួន
- ជួយសមាជិកក្នុងការអនុវត្តផែនការបង្រៀនទៅតាមកាលកំណត់ ឱ្យបានឯកភាពគ្នាទាំងវិធីសាស្ត្រទាំងខ្លឹមសារ
- ធ្វើការវិភាគលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងរកវិធីកែលម្អគុណភាពបង្រៀន និងរៀន
- កំណត់ឱ្យបានមុខសញ្ញាសិស្សរៀនយឺត និងជួយបង្រៀនបំប៉នឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។

៦.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ

ក. ការសិក្សាជាក្រុម

ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវសហការជាមួយគណៈគ្រប់គ្រងសាលា និងនាយករងបច្ចេកទេស ដើម្បីដឹកនាំការសិក្សា។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានលិខិតប្រជុំ អមដោយរបៀបវារៈប្រជុំជូនជាព័ត៌មាន ឬជាការអញ្ជើញថ្នាក់ដឹកនាំអប់រំថ្នាក់ស្រុក DTMT និងមន្ទីរ ដើម្បីជួយសម្របសម្រួល និងផ្តល់នូវមតិយោបល់កែលម្អបន្ថែម។ ចំពោះកាលបរិច្ឆេទនៃការជួបជុំគ្នាត្រូវតែមានការឯកភាពគ្នា។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗត្រូវតែមានផែនការសិក្សា និងកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយ ដែលសមាជិកទាំងអស់អាចចូលរួមបានទាំងអស់គ្នា។ ការជួបជុំគ្នាត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់សប្តាហ៍ ហើយអនុវត្តបួនដងក្នុងមួយខែ ដោយឯកភាពយកថ្ងៃណាមួយ

តាមការជាក់ស្តែង។ ចំពោះអនុវិទ្យាល័យដែលមានបង្កើតជាកម្រងសាលារៀន ការប្រជុំក្នុងសប្តាហ៍ទី៤ ក្នុងខែនីមួយៗ គួររៀបចំឡើងក្នុងកម្រិតកម្រង។

ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា រូបវិទ្យា

- ព្រឹកថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង ៧ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង១០ និង៣០នាទី

ក្រុមមុខវិជ្ជាគីមីវិទ្យា ជីវវិទ្យា

- រសៀលថ្ងៃពុធ ពីម៉ោង ១ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង៤ និង៣០នាទី

ការប្រជុំអាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រជុំផ្ទាល់ឬតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ដូចជា Zoom ឬ Google Meet ជាដើម។ ចំពោះទីតាំងប្រជុំ អាចកំណត់យកនៅក្នុងសាលារៀន ឬធ្វើនៅទីតាំងក្រៅសាលាដែលផ្តល់ផាសុខភាព និងមានភាពងាយស្រួល។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវជម្រាបជូនដល់សមាជិកខ្លួននូវរបៀបវារៈប្រជុំ ហើយក្នុងករណីមានមេរៀន ឯកសារយោង ត្រូវផ្ញើជូនដល់សមាជិកខ្លួនសម្រាប់អានមុនពេលចូលរួម ឱ្យបានមួយសប្តាហ៍មុនការប្រជុំ ។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានរបាយការណ៍ ឬកំណត់ហេតុ ដើម្បីរក្សាទុកជាឯកសារ ឬភស្តុតាងក្នុងអង្គភាព ហើយសមាជិកម្នាក់ៗត្រូវចងក្រងខ្លឹមសារ និងរក្សាទុកក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Portfolio)។

ខ. ការសង្កេតថ្នាក់ និងប្រឹក្សា

ប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដែលបានជ្រើសរើស ត្រូវមានតួនាទីបន្ថែមទៀត គឺជាគ្រូប្រឹក្សាសម្រាប់សហគមន៍សិក្សានីមួយៗ ហើយត្រូវសហការជាមួយនាយករងទទួលបន្ទុកបច្ចេកទេស ដែលជាគ្រូប្រឹក្សាប្រចាំសាលារៀន ដើម្បីផ្តល់ដំបូន្មាន និងការគាំទ្រដល់គ្រូបង្រៀនធ្វើការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀននិងរៀន។ ការចុះសង្កេតថ្នាក់ត្រូវមានឧបករណ៍សង្កេត និងមានផែនការច្បាស់លាស់ ដោយផ្អែកលើ កាលវិភាគបង្រៀនជាក់ស្តែង។ ការសង្កេតថ្នាក់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងសប្តាហ៍ទី១ ទី២ និងទី៣ ដោយចុះសង្កេតគ្រូបង្រៀនដែលទើបចេញថ្មី មានបទពិសោធន៍តិច ឬទទួលបានលទ្ធផលសិក្សាទាប ហើយធ្វើការបូកសរុបការងារនៅរៀងរាល់ចុងសប្តាហ៍ទីបីនៃខែនីមួយៗ។ ព័ត៌មានទទួលបានពីការសង្កេតថ្នាក់ គឺសម្រាប់ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងការសង្កេតលើកក្រោយៗទៀត ហើយក៏អាចក្លាយជាប្រធានបទ សម្រាប់ដាក់ចូលក្នុងរបៀបវារៈប្រជុំក្នុងខែនីមួយៗផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត គ្រូប្រឹក្សាដែលជាប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សា ត្រូវចាត់សមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ៗ ឱ្យចូលសង្កេតការបង្រៀនរបស់គ្រូបង្រៀនដែលមានបច្ចេកទេសខ្ពស់ក្នុងសាលា ឬក្នុងកម្រងជាមួយគ្នា ឱ្យបានពីរដងក្នុងមួយខែ ដើម្បីរៀនសូត្រ និងច្នៃប្រឌិតវិធីសាស្ត្រឱ្យសមស្របតាមមេរៀននីមួយៗ និងលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថ្នាក់នីមួយៗ។ រាល់ព្រឹត្តិបត្តិសង្កេតថ្នាក់ត្រូវមានការឯកភាពពីគ្រូបង្រៀនដែលត្រូវបានសង្កេត និងត្រូវរក្សាទុក ដើម្បីជាភស្តុតាងក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Portfolio)។

៧. សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបឋមសិក្សា

៧.១. សមាសភាព

សាលាបឋមសិក្សា ត្រូវរៀបចំសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដោយប្រើប្រាស់ក្រុមបច្ចេកទេសទៅតាមកម្រិតថ្នាក់ដូចគ្នាដែលមានស្រាប់។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗត្រូវមានប្រធានក្រុមម្នាក់ និងអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ ជ្រើសរើសក្នុងចំណោមសមាសភាពនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្រប

សម្រួល គឺជាអ្នកមានបទពិសោធន៍ការងារ មានបច្ចេកទេស កម្រិតវប្បធម៌ និងមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវចំពោះសមាជិកសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន។ ក្នុងអង្គភាពសាលារៀន ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល អាចជាគ្រូបង្រៀនល្អ គ្រូបង្រៀនឈានមុខ ឬគ្រូបង្រៀនឆ្នើម ដែលទទួលបានពានរង្វាន់ស្នាដៃការងារក្នុងការបង្រៀន និងរៀន។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវធ្វើការជ្រើសរើសដោយការតែងតាំង ឬបោះឆ្នោត និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរមុនឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ។ ចំនួន និងសមាសភាពរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ អាចប្រែប្រួលតាមការជាក់ស្តែង ។ ករណីកម្រិតថ្នាក់នីមួយៗមានគ្រូបង្រៀនតិចជាង០៥នាក់ នាយកអាចចាត់បញ្ចូលគ្នាជាមួយក្រុមបច្ចេកទេសដែលមានកម្រិតថ្នាក់ជាប់គ្នា ឬបែងចែកជាពីរកម្រិតថ្នាក់តាមការជាក់ស្តែង។

ឧទាហរណ៍៖ - ក្រុមបច្ចេកទេសថ្នាក់ទី១ និងទី២

- ក្រុមបច្ចេកទេសថ្នាក់ទី៣ និងទី៤

- ក្រុមបច្ចេកទេសថ្នាក់ទី៤ និងទី៥

ករណីសាលារៀនមានគ្រូបង្រៀនតិច នាយកអាចចែកជាពីរក្រុមគឺ៖

- ក្រុមបច្ចេកទេសថ្នាក់ទី១ ទី២ និងទី៣

- ក្រុមបច្ចេកទេសថ្នាក់ទី៤ ទី៥ និងទី៦

៧.២. តួនាទី និងភារកិច្ច

សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបឋមសិក្សា ត្រូវមានផែនការគោលរួមមួយ ដែលមានកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងសកម្មភាពអាទិភាពច្បាស់លាស់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅដែលខ្លួនចង់បាន។ សហគមន៍នេះ ត្រូវផ្តោតលើការងារស្រាវជ្រាវ ការស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យ ការស្រាវជ្រាវលើខ្លឹមសារមុខវិជ្ជាឯកទេស ការងារបង្រៀននិងរៀន ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងការងារគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនជាដើម ដើម្បីធ្វើឱ្យសាលារៀនមានដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបង្រៀនត្រូវមានភារកិច្ចមួយចំនួនដូចជា៖

- សិក្សាស្រាវជ្រាវទាក់ទងការបង្រៀន និងរៀន
- អនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវមេរៀន និងធ្វើថ្នាក់និទស្សន៍ ដើម្បីចាប់យកនូវទេពកោសល្យ ទៅអនុវត្តក្នុងការងារបង្រៀន និងរៀនឱ្យមានការឯកភាពគ្នា
- ចាត់តាំងសមាជិកឱ្យចូលស្តាប់ការបង្រៀន និងការអប់រំសិស្សរបស់គ្រូណាម្នាក់ ហើយផ្លាស់ប្តូរយោបល់ និងដកបទពិសោធ ដើម្បីច្នៃប្រឌិតវិធីសាស្ត្រសមស្រប តាមមេរៀននីមួយៗ និងលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថ្នាក់នីមួយៗ
- ចងក្រងឯកសារវិធីបង្រៀន និងយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីៗសម្រាប់ការបង្រៀន និងរៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព
- ចែករំលែកបទពិសោធន៍ការងារស្រាវជ្រាវ ឬប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀន និងរៀនដល់សមាជិក
- ធ្វើបទបង្ហាញស្តីពីចំណេះដឹងដែលសមាជិកទទួលបានតាមរយៈការចូលរួមវគ្គបំប៉ន ឬសិក្ខាសាលា
- ដឹកនាំថតជាវីដេអូនៃការបង្រៀនដែលប្រើវិធីបង្រៀនថ្មីៗ សម្រាប់ចែករំលែកដល់សាលារៀនដទៃ
- ជួយសមាជិករៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈ និងឱ្យសម្រេចបាននូវស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន
- ជួយបំប៉ន និងលើកកម្ពស់កម្រិតវប្បធម៌ បច្ចេកទេសដល់សមាជិករបស់ខ្លួន

- ជួយសមាជិកក្នុងការអនុវត្តផែនការបង្រៀនទៅតាមកាលកំណត់ ឱ្យបានឯកភាពគ្នាទាំងវិធីសាស្ត្រ និងខ្លឹមសារ
- ធ្វើការវិភាគលើលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងរកវិធីកែលម្អគុណភាពបង្រៀន និងរៀន
- កំណត់ឱ្យបានមុខសញ្ញាសិស្សរៀនយឺត និងជួយបង្រៀនបំប៉នឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។

៧.៣. របៀបរបបអនុវត្តការងារ

ក. ការសិក្សាជាក្រុម

ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវសហការជាមួយ ប្រធានកម្រង នាយក និងនាយករងបច្ចេកទេស ដើម្បីដឹកនាំការប្រជុំ។ រាល់ការប្រជុំត្រូវមានលិខិតប្រជុំ អមដោយរបៀបវារៈប្រជុំជូនជាព័ត៌មាន ឬជាការអញ្ជើញថ្នាក់ដឹកនាំអប់រំថ្នាក់ស្រុក DTMT និងមន្ទីរ ដើម្បីជួយសម្របសម្រួល និងផ្តល់នូវមតិយោបល់កែលម្អបន្ថែម។ ចំពោះកាលបរិច្ឆេទនៃការជួបជុំគ្នាត្រូវតែមានការឯកភាពគ្នា។ សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ ត្រូវតែមានផែនការសិក្សា និងកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយ ដែលសមាជិកទាំងអស់អាចចូលរួមបានទាំងអស់គ្នា។ ការជួបជុំគ្នាត្រូវធ្វើឡើងរៀងរាល់សប្តាហ៍ ហើយអនុវត្តបួនដងក្នុងមួយខែ ដោយធ្វើឡើងនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ពេលព្រឹក ឬរសៀលតាមការជាក់ស្តែង។ ការប្រជុំក្នុងសប្តាហ៍ទី៤ ក្នុងខែនីមួយៗ គួរធ្វើឡើងនៅកម្រិតកម្រងសាលា។

ឧទាហរណ៍៖ កម្រងសាលារៀន "ក" មានបីក្រុមបច្ចេកទេស៖ ថ្នាក់ទី១+២ ថ្នាក់ទី៣+៤ និងថ្នាក់ទី៥+៦

- ព្រឹកថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ពីម៉ោង ៧ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង១០ និង៣០នាទី ស្របពេលគ្នា

កម្រងសាលារៀន "ខ" មានពីរក្រុមបច្ចេកទេស៖ គឺកម្រិតទាប និងកម្រិតខ្ពស់

- ព្រឹកថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ពីម៉ោង ៧ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង១០ និង៣០នាទី សម្រាប់កម្រិតទាប
- រសៀលថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ពីម៉ោង ១ និង៣០នាទី ដល់ម៉ោង៤ និង៣០នាទី សម្រាប់កម្រិតខ្ពស់

ការប្រជុំ អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រជុំផ្ទាល់ ឬតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ដូចជា Zoom ឬ Google Meet ជាដើម។ ចំពោះទីតាំងប្រជុំ អាចកំណត់យកនៅក្នុងសាលារៀន សាលាកម្រង ឬធ្វើនៅទីតាំងក្រៅសាលា ដែលផ្តល់ផាសុខភាព និងមានភាពងាយស្រួល។ ប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវជម្រាបជូនដល់សមាជិកខ្លួននូវរបៀបវារៈប្រជុំ ហើយក្នុងករណីមានមេរៀន ឯកសារយោង ត្រូវផ្ញើជូនដល់សមាជិកខ្លួនសម្រាប់អានមុនពេលចូលរួម ឱ្យបានមួយសប្តាហ៍មុនការប្រជុំ ។ រាល់ប្រជុំ ត្រូវមានរបាយការណ៍ ឬកំណត់ហេតុ ដើម្បីរក្សាទុកជាឯកសារ ឬកស្តុតាងក្នុងអង្គភាព ហើយសមាជិកម្នាក់ៗត្រូវចងក្រងខ្លឹមសារ និងរក្សាទុកក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Portfolio)។

ខ. ការសង្កេតថ្នាក់ និងប្រឹក្សា

ប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សាដែលបានជ្រើសរើស ត្រូវមានតួនាទីបន្ថែមទៀត គឺជាគ្រូប្រឹក្សាសម្រាប់សហគមន៍សិក្សានីមួយៗ ហើយត្រូវសហការជាមួយនាយករងទទួលបន្ទុកបច្ចេកទេស ដែលជាគ្រូប្រឹក្សាប្រចាំសាលារៀន ដើម្បីផ្តល់ជំនួយស្មារតី និងការគាំទ្រដល់គ្រូបង្រៀន ធ្វើការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀននិងរៀន។ ការចុះសង្កេតថ្នាក់ត្រូវមានឧបករណ៍សង្កេត និងមានផែនការច្បាស់លាស់ ដោយផ្អែកលើកាលវិភាគបង្រៀនជាក់ស្តែង។ ការសង្កេតថ្នាក់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងសប្តាហ៍ទី១ ទី២ និងទី៣ ដោយចុះសង្កេតគ្រូបង្រៀនដែលទើបចេញថ្មី មានបទបទពិសោធន៍តិច ឬទទួលបានលទ្ធផលសិក្សាទាប ហើយធ្វើការបូកសរុបការងាររៀងរាល់ចុងសប្តាហ៍ទីបីនៃខែនីមួយៗ។ ព័ត៌មានទទួលបានពីការសង្កេតថ្នាក់ គឺសម្រាប់ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំង

ការសង្កេតលើកក្រោយៗទៀត ហើយក៏អាចក្លាយជាប្រធានបទ សម្រាប់ដាក់ចូលក្នុងរបៀបវារៈប្រជុំក្នុងខែនីមួយៗផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត គ្រូប្រឹក្សាដែលជាប្រធានក្រុមសហគមន៍សិក្សា ត្រូវចាត់សមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ៗ ឱ្យចូលសង្កេតការបង្រៀនរបស់គ្រូបង្រៀនណាម្នាក់ដែលមានបច្ចេកទេសខ្ពស់ក្នុងសាលា ឬក្នុងកម្រងជាមួយគ្នា ឱ្យបាន ពីរដងក្នុងមួយខែ ដើម្បីរៀនសូត្រ និងច្នៃប្រឌិតវិធីសាស្ត្រសមស្របតាមមេរៀននីមួយៗ និងលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថ្នាក់នីមួយៗ។ រាល់ព្រឹត្តិបត្តិសង្កេតថ្នាក់ត្រូវមានការឯកភាពពីគ្រូបង្រៀនដែលបានសង្កេត និងត្រូវរក្សាទុកដើម្បីជាភស្តុតាងក្នុងកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន (Teacher Portfolio)។

សង្ខេបរបៀបអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ប្រភេទគ្រឹះស្ថាន	**រូបភាពសហគមន៍**	**សមាសភាព**	**បេក្ខភាពប្រធាន និងអ្នកសម្របសម្រួល**
គ្រឹះស្ថានអប់រំគ្រូ	សហគមន៍នាយក	ប្រធាន អ្នកសម្របសម្រួល និងសមាជិក	**<u>សហគមន៍នាយក</u>** ▪ ប្រធាន៖ នាយកល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ▪ អ្នកសម្របសម្រួល៖ នាយកល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម
	សហគមន៍គ្រូឧទ្ទេស		**<u>សហគមន៍គ្រូឧទ្ទេស</u>** ▪ ប្រធាន៖ គ្រូឧទ្ទេសល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ▪ អ្នកសម្របសម្រួល៖ គ្រូឧទ្ទេសល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម
វិទ្យាល័យ និង អនុវិទ្យាល័យ	សហគមន៍នាយក	ប្រធាន អ្នកសម្របសម្រួល និងសមាជិក	**<u>សហគមន៍នាយក</u>** ▪ ប្រធាន៖ នាយកល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ឬគណៈអភិបាលស្រុក ▪ អ្នកសម្របសម្រួលករណីទី១៖ រើសក្នុងចំណោមនាយកគ្នាគាត់ដែលមានពី៧ទៅ៩នាក់ក្នុងចំណោមសាលាជិតគ្នា (ចម្ងាយមិនលើស៣គីឡូម៉ែត្រ) ▪ អ្នកសម្របសម្រួលករណីទី២៖ អាចស្នើទៅមន្ទីរ ឬក្រសួង ករណីរកមិនបាន
	សហគមន៍គ្រូ		**<u>សហគមន៍គ្រូ</u>** ▪ ប្រធាន៖ គ្រូល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ▪ អ្នកសម្របសម្រួល៖ គ្រូល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម
បឋមសិក្សា	សហគមន៍នាយក	ប្រធាន អ្នកសម្របសម្រួល និងសមាជិក	**<u>សហគមន៍នាយក</u>** ▪ ប្រធាន៖ នាយកល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ឬគណៈអភិបាលស្រុក ▪ អ្នកសម្របសម្រួលករណីទី១៖ រើសក្នុងចំណោមនាយកគ្នាគាត់ដែលមានពី៧ទៅ៩នាក់ជិតគ្នា (ចម្ងាយមិនលើស៣គីឡូម៉ែត្រ) ▪ អ្នកសម្របសម្រួលករណីទី២៖ អាចស្នើទៅមន្ទីរ ឬក្រសួង ករណីរកមិនបាន
	សហគមន៍គ្រូ		**<u>សហគមន៍គ្រូ</u>** ▪ ប្រធាន៖ គ្រូល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម ▪ អ្នកសម្របសម្រួល៖ គ្រូល្អ ឈានមុខ ឬឆ្នើម

៨. ប្រព័ន្ធគាំទ្រសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ទោះបីជាការទទួលខុសត្រូវដ៏សំខាន់សម្រាប់ការផ្ដួចផ្ដើមនិងការគាំទ្រដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈស្ថិតលើនាយកសាលានិងគ្រូបង្រៀនក៏ដោយ ថ្នាក់ដឹកនាំ និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ក៏ត្រូវមានការកិច្ចចូលរួមគាំទ្រដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីឱ្យមានដំណើរការល្អ ដែលធានាបាននូវការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀនឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយស្ដីពីការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំនិងផ្ដល់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព។ អង្គភាពពាក់ព័ន្ធគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ត្រូវដឹងអំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន និងរៀបចំយន្តការគាំទ្រទាំងផ្នែកធនធានមនុស្សនិងបច្ចេកទេសថ្មីៗដល់អ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីធានាបាននូវនិរន្តរភាពនៃការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅតាមមូលដ្ឋានសាលារៀននីមួយៗ។ លើសពីនេះទៀត ការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមក៏ជាកត្តាជំរុញមួយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព បន្ទាប់ពីពួកគេក្លាយជាសមាជិក និងបានចូលរួមសកម្មក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។ សេចក្ដីពណ៌នាខាងក្រោម នឹងរៀបរាប់អំពីតួនាទី ភារកិច្ចអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងរបៀបលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។

៨.១. អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ

ក. អង្គភាពថ្នាក់ក្រសួង

ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធក្រោមឱវាទក្រសួង សំដៅដល់នាយកដ្ឋានជំនាញដូចជានាយកដ្ឋានគោលនយោបាយ នាយកដ្ឋានបណ្ដុះបណ្ដាលនិងវិក្រឹតការ នាយកដ្ឋានធានាគុណភាពអប់រំ នាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ នាយកដ្ឋានបឋមសិក្សា គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានគ្រូបង្រៀន គ្រូឧទ្ទេសថ្នាក់ជាតិ និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ដែលមានតួនាទី និងភារកិច្ចចូលរួមគាំទ្រ ដល់ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅតាមកម្រិតសាលារៀន។ អង្គភាពថ្នាក់ក្រសួង មានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវមួយចំនួនដូចជា៖

- កំណត់វិធានការគោលនយោបាយ ឬការស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតសាលារៀន
- ធានាបាននូវចក្ខុវិស័យរួមសម្រាប់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនិងការអនុវត្តដែលមានសង្គតភាពនៅតាមអង្គភាពសាលារៀននីមួយៗ
- តម្រង់ទិសសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដល់អ្នកអនុវត្តគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ឱ្យយល់អំពីដំណើរការអនុវត្ត និងតួនាទីរបស់ខ្លួន
- បង្កើនឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់ដល់ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- ផ្ដល់អ្នកជំនាញចូលរួម ដោយឈរលើមូលដ្ឋានចំណេះដឹង និងតម្រូវការ ដើម្បីចែករំលែកឬផ្ដល់ព័ត៌មានអំពីការអនុវត្តល្អទាំងក្នុងប្រទេស និងអន្តរជាតិ
- ជួយតាមដាន និងអភិវឌ្ឍន៍សកម្មភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈកាន់តែល្អប្រសើរ
- ធានាឱ្យមានការផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំទៅនឹងគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀន
- រៀបចំផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមដោយទទួលបាននូវឱកាស ឬលាភសក្ការៈផ្សេងៗ
- បណ្ដុះបណ្ដាលបន្ថែមនូវចំណេះដឹងថ្មីៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងការលើកកម្ពស់ការងារបង្រៀន និងរៀន និងដំណើរការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

- ធ្វើការវាយតម្លៃដំណើរការអនុវត្ត និងវិភាគពីតម្រូវការធនធានផ្សេងៗ ដើម្បីធ្វើឱ្យការអនុវត្តមាននិរន្តរភាព។

ខ. មន្ទីរ និងការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌនីមួយៗ (PoE/DoE)

ការិយាល័យជំនាញរបស់មន្ទីរ ត្រូវសហការរៀបចំយន្តការជាមួយ ការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌនីមួយៗ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។ មន្ទីរ និងការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌគួរមានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវមួយចំនួនដូចជា៖

- ជានាបាននូវចក្ខុវិស័យរួមសម្រាប់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនិងការអនុវត្តដែលមានសង្គតភាពនៅតាមអង្គភាពសាលារៀននីមួយៗ
- តម្រង់ទិសសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដល់អ្នកអនុវត្តគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ឱ្យយល់ពីដំណើរការអនុវត្ត និងតួនាទីរបស់ខ្លួន
- គាំទ្រ ផ្នែកធនធានមនុស្ស និងសម្ភារៈដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- វាយតម្លៃការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន ភ្ជាប់ទៅនឹងគន្លងអាជីព
- បង្កើតបណ្តាញទំនាក់ទំនងរវាងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនិងសហគមន៍មុខវិជ្ជាឯកទេសដ៏ទៅទៀត
- ចូលរួមពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅតាមអង្គភាពសាលារៀន ដោយមានបែងចែកក្រុមទទួលបន្ទុកច្បាស់លាស់
- ជូនដំណឹងដល់ថ្នាក់ជាតិអំពីបញ្ហាទាក់ទងនឹងការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដោយផ្តល់របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពប្រចាំត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំនៃការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទៅថ្នាក់លើ។

គ. គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន

សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានកំពុងបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន ដែលមានភារកិច្ចបណ្តុះបណ្តាលដំបូងផង និងបណ្តុះបណ្តាលបន្តផង។ ក្រៅពីការរៀបចំឱ្យមានសហគមន៍សិក្សានៅក្នុងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលរបស់ខ្លួន គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន ក៏ត្រូវរៀបចំឱ្យមានទំនាក់ទំនង និងយន្តការជួយដល់សហគមន៍សិក្សាតាមអង្គភាពសាលារៀនសាធារណៈផងដែរ។

គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន ត្រូវមានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវមួយចំនួនដូចជា៖

- រៀបចំអនុវត្តដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព
- ពង្រឹងមូលដ្ឋានចំណេះដឹងស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈតាមរយៈសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនិងផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលឱ្យបានទូលំទូលាយដល់សហគមន៍សិក្សាដទៃទៀតតាមអង្គភាពសាលារៀន
- សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន ត្រូវមានទំនាក់ទំនង និងគាំទ្រផ្នែកធនធានមនុស្សដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅតាមអង្គភាពសាលារៀន
- ជួយគាំទ្រជំនាញផ្នែកខ្លឹមសារតាមកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងធ្វើការណែនាំឱ្យបានជាប្រចាំ
- បញ្ចូលការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈ ឬសកម្មភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន
- បង្កើនការយល់ដឹង និងជំនាញផ្សេងៗ ដើម្បីគាំទ្រដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដូចជាជំនាញដឹកនាំ និងជំនាញសម្របសម្រួលជាដើម

- បង្កើតឧបករណ៍វាយតម្លៃ វិភាគតម្រូវការដែលនឹងជួយកំណត់បាននូវចំណុចកែលម្អសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- ដឹកនាំ និងលើកទឹកចិត្តដល់សិស្ស និស្សិត ឱ្យចេះអនុវត្តនូវសកម្មភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់យកទៅអនុវត្តនៅតាមសាលារៀនពេលចេញទៅបម្រើការងារ
- បង្កើតកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់នាយកគ្រឹះស្ថាន និងគ្រូឧទ្ទេសឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងជាគម្រូសម្រាប់អង្គភាពសាលារៀនដទៃទៀត។

ឃ. គ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈ

គ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈរួមមានវិទ្យាល័យ អនុវិទ្យាល័យ និងសាលាបឋមសិក្សា ដែលជាអង្គភាពមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ក្នុងការផលិតធនធានមនុស្ស។ ដើម្បីដឹកនាំអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពបុគ្គលិកអប់រំនៅនឹងកន្លែង អង្គភាពនីមួយៗត្រូវតែតាមដានឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួននូវនិន្នាការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ ទាក់ទងនឹងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់បុគ្គលិកអប់រំ។ សាលារៀនត្រូវតែផ្តួចផ្តើមបង្កើត សម្របសម្រួល ផ្តល់ទីកន្លែង និងធនធាន ដើម្បីដឹកនាំដំណើការសកម្មភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈតាមគោលការណ៍ណែនាំ។ ភាពជោគជ័យរបស់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈស្ថិតនៅលើ គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលា ។

តួនាទីរបស់ប្រធានកម្រង និងគណៈគ្រប់គ្រងសាលា មានដូចខាងក្រោម៖

- ចូលរួមបង្កើតឱ្យមានសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់នាយកសាលា ឬគណៈគ្រប់គ្រងសាលានៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន
- ជំរុញគ្រូបង្រៀនឱ្យចូលរួមនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ និងកំណត់លក្ខខណ្ឌសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- ដើម្បីដឹកនាំដំណើរការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅក្នុងអង្គភាពសាលារៀន ត្រូវពន្យល់ឱ្យគ្រូបង្រៀនអំពីសារៈសំខាន់នៃសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- ចូលរួមកំណត់ និងជ្រើសរើសតំណាងក្រុមបច្ចេកទេស និងគ្រូប្រឹក្សាដែលមានឆន្ទៈក្នុងការទទួលយកតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល និងដឹកនាំសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ
- គាំទ្រសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដោយការបែងចែកធនធាន និងពេលវេលាឱ្យបានសមស្របតាមការជាក់ស្តែង
- ដឹកនាំបង្កើតផែនការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ កម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អង្គភាព និងគ្រូបង្រៀនម្នាក់ៗ
- រៀបចំទីកន្លែងសម្រាប់គ្រូបង្រៀនធ្វើស្វ័យសិក្សា ក្នុងសាលារៀនដោយមានទីកន្លែងសមរម្យ និងឯកសារគ្រប់គ្រាន់។

តួនាទីរបស់គ្រូបង្រៀន

- ត្រូវបានជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដែលជាមធ្យោបាយមួយ ដើម្បីអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន

- អនុវត្តស្វ័យសិក្សា ដើម្បីពង្រីកចំណេះដឹងបន្ថែម និងសម្រាប់យកទៅចែករំលែកក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- បើកទូលាយក្នុងការចែករំលែកចំណេះដឹង និងការសិក្សាបន្ថែមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- ចូលរួមសកម្មនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីជួយដល់សមាជិកខ្លួន និងជួយលើកកម្ពស់ការងារបង្រៀន និងរៀន
- ត្រូវទទួលយកតួនាទីបន្ថែមជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្របសម្រួលការរៀបចំរបៀបវារៈ និងការកំណត់លទ្ធផល
- ចុះសង្កេតការបង្រៀនរបស់សមាជិកសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
- បង្កើតកម្រងស្នាដៃវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងនោះមានផែនការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ និងសៀវភៅកត់ត្រាអាជីពជាដើម។

៨.២. ប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

ក. បញ្ញត្តិនៃការលើកទឹកចិត្ត

ការលើកទឹកចិត្តជាកាតាលីករដ៏ចម្បងមួយ ដើម្បីធ្វើឱ្យការអនុវត្តសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈទទួលបានជោគជ័យនៅតាមសាលារៀន ។ សំណួរដែលងាយយល់គឺថា តើគ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលានឹងរំពឹងថាទទួលបានអ្វីក្រោយពួកគេចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ? ផ្អែកតាមទ្រឹស្តីរបស់លោក David McClelland ស្តីពីការទទួលបានតម្រូវការចាំបាច់ "The Acquired Needs Theory" បានកំណត់នូវតម្រូវការរបស់មនុស្ស។ ទ្រឹស្តីនេះ បានបែងចែកតម្រូវការរបស់បុគ្គលិកបម្រើការងារជាបីផ្នែកគឺៈ ការទទួលបានស្នាដៃ ការទទួលបានសម្ព័ន្ធមិត្ត និងការទទួលបានអំណាច។

- **ការទទួលបានស្នាដៃ** (Need for Achievement)៖ សំដៅដល់ការសម្រេចបាននូវភាពជោគជ័យអ្វីមួយដោយការខិតខំប្រឹងប្រែង ឬចូលរួមក្នុងសកម្មភាពអ្វីមួយ។ ឧទាហរណ៍ដ៏ល្អនៃការទទួលបានស្នាដៃក្នុងអាជីពការងារអប់រំ ចំពោះគ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលា គឺសំដៅដល់សម្រេចបាននូវលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ដូចជាសិស្សរបស់ខ្លួនជាប់ជាសិស្សពូកែនិទ្ទេសល្អខ្ពស់ជាងគេ ឬមានចំនួនច្រើនជាងគេ ក្នុងការប្រឡងថ្នាក់ជាតិ ឬថ្នាក់អន្តរជាតិណាមួយ។ ឧទាហរណ៍ផ្សេងទៀត ដែលជាបំណងប្រាថ្នារបស់គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលាគឺមានការទទួលស្គាល់ក្នុងសង្គម តាមរយៈ ការទទួលបាននូវពានរង្វាន់ការងារជាថវិកា ឬពានរង្វាន់ជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ទទួលស្គាល់ជាគ្រូល្អ នាយកល្អ ឬសាលាដែលមានបរិស្ថានស្អាតប្រចាំក្រុង ស្រុក ខេត្ត ឬប្រទេស។
- **ការទទួលបានសម្ព័ន្ធមិត្ត** (Need for Affiliation)៖ សំដៅដល់អ្នកអប់រំ ដែលបានលះបង់ពេលវេលាចូលរួមរាល់សកម្មភាពការងារ ដើម្បីបង្កើត និងថែរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយសហសេវិក ឬមនុស្សក្នុងអង្គភាព ឬសង្គម។ បុគ្គលិកបែបនេះ គឺស្រឡាញ់ និងចង់លើកកម្ពស់អាជីពវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដោយចូលចិត្តធ្វើការងារបែបសហការ ដូចជាការងារក្រុម និងជួយអ្នកដទៃ ដោយមានទំនោរប្រកាន់ខ្ជាប់នូវបទដ្ឋាននៃវប្បធម៌អភិវឌ្ឍ ឱ្យរីកចម្រើនការងារនៅកន្លែង ឬអង្គភាពរបស់ខ្លួន។
- **ការទទួលបានអំណាច** (Need for Power)៖ អំណាចក្នុងតម្រូវការនេះ សំដៅដល់ឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនទៅលើមនុស្សជុំវិញ។ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានឥទ្ធិពលលើអ្នកដទៃក្នុងអាជីពជាអ្នកអប់រំ លុះត្រាបុគ្គលនោះ ធ្វើការបង្កើតសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនឱ្យខ្ពស់ជាងគេ ដើម្បីជួយបង្រៀន ឬណែនាំដល់គេបាន ដោយបង្ហាញនូវសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈខ្ពង់ខ្ពស់ មានភាពជាអ្នកដឹកនាំដែលអាចធ្វើឱ្យការសិក្សាក្នុងក្រុមឱ្យទទួលបានជោគជ័យ។

ដោយសារអំណាចនៃចំណេះដឹង និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនេះ នឹងធ្វើឱ្យអ្នកនៅជុំវិញកោតសសើរ លើកទឹកចិត្ត ឈានទៅកការបោះឆ្នោតគាំទ្របុគ្គលបែបនេះ ឱ្យក្លាយជាប្រធានក្រុម ឬជាថ្នាក់ដឹកនាំទៅថ្ងៃអនាគត។

ខ. ការបង្កើតឱកាសដើម្បីលើកទឹកចិត្ត

ដើម្បីទទួលបានការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ អង្គភាពពាក់ព័ន្ធនានាត្រូវបង្កើតឱកាស និងរៀបចំការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ។

- **ថ្នាក់ជាតិ**
  - គួរមានការរៀបចំវេទិកា ដូចជាសន្និសិទ និងសិក្ខាសាលាប្រចាំឆ្នាំតាមប្រធានបទ ឬកម្រិតថ្នាក់ ហើយសមាសភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ អាចចូលរួមជាវាគ្មិន ដើម្បីចែករំលែកការអនុវត្ត ឬលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវអប់រំ
  - ជំរុញឱ្យមានការបោះពុម្ពផ្សាយឯកសារ សៀវភៅទាក់ទងទៅនឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រតិបត្តិ និងកិច្ចការស្រាវជ្រាវ
  - គួរមានយន្តការផ្តល់ផ្នែកបច្ចេកទេស និងថវិកាដូចជាលំហូរថវិកាសម្រាប់ដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ នៅតាមមូលដ្ឋាន ដែលប្រធានក្រុម និងអ្នកសម្របសម្រួលសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ អាចចុះជួយដល់សហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈដទៃទៀត
  - រៀបចំគណៈវាយតម្លៃការចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈជាក្រេឌីត ដែលជាលក្ខខណ្ឌមួយសម្រាប់វង្វាយតម្លៃគ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលារៀនចូលក្នុងគន្លងអាជីព
  - ផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកដឹកនាំ ឬគ្រូបង្រៀនមានស្នាដៃល្អ រកឃើញចំណេះដឹងថ្មី បានចូលរួមក្នុង វគ្គបំប៉នកម្រិតជាតិ ឬអន្តរជាតិ។
- **ថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក (PoE/DoE)**
  - គួរមានការរៀបចំវេទិកា ដូចជាសន្និសិទ និងសិក្ខាសាលាប្រចាំឆមាស ឬត្រីមាស តាមប្រធានបទ ឬកម្រិតថ្នាក់ ហើយសមាសភាពសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ អាចចូលរួមជាវាគ្មិន ដើម្បីចែករំលែកការអនុវត្ត ឬលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវអប់រំ
  - រៀបចំក្រុម និងយន្តការចុះជួយ និងពិនិត្យតាមដានការអនុវត្ត និងដំណើរការសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនៅតាមមូលដ្ឋានសាលារៀន ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព
  - ធ្វើបញ្ជីឈ្មោះ និងបញ្ជូនឈ្មោះគ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលាដែលគ្រប់លក្ខខណ្ឌចូលគន្លងមកថ្នាក់ក្រសួង។
- **អង្គភាពសាលារៀន**
  - រៀបចំឱ្យមានបរិស្ថានសិក្សាក្នុងអង្គភាពរបស់ខ្លួន ដោយមានទីកន្លែងសមរម្យសម្រាប់បុគ្គលិកអប់រំត្រៀមកិច្ចការបង្រៀនសិស្សផង និងធ្វើស្វ័យសិក្សាផង ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងថ្មីៗ យកទៅចែករំលែកក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ
  - បង្កើតគណៈកម្មការវាយតម្លៃលើភស្តុតាងបុគ្គលិកអប់រំ ដើម្បីចូលក្នុងគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀន
  - ធ្វើវង្វាយតម្លៃតម្រូវការបុគ្គលិក និងរៀបចំកម្មវិធីសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែង
  - រក្សាទុករាល់កម្រងស្នាដៃសាលារៀន និងគ្រូបង្រៀនសម្រាប់ជាភស្តុតាងក្នុងការវាយតម្លៃ។

៩. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

គោលបំណងរបស់វិស័យអបរំ គឺកសាងសង្គមមួយដែលផ្អែកលើចំណេះដឹង ឬហៅថាសង្គមពុទ្ធិ។ ក្នុងន័យនេះ វិស័យអប់រំត្រូវបានគេរំពឹងថា នឹងផលិតធនធានមនុស្ស និងមូលធនមនុស្ស ដើម្បីបម្រើការអភិវឌ្ឍជាតិ។ តាមរយៈការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ គ្រូបង្រៀននិងគណៈគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សា អាចរៀនសូត្របានពីគ្នា ចែករំលែកបទពិសោធន៍ ស្វែងរកចំណេះដឹងថ្មី បង្កើតវប្បធម៌សិក្សាជាមួយគ្នានៅនឹងកន្លែង និងរួមគ្នាបង្កើនលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ដើម្បីឱ្យគ្រឹះស្ថានសិក្សាមានសមត្ថភាពផ្តល់សេវាអប់រំកាន់តែប្រសើរឡើង និងដើម្បីឱ្យសហគមន៍កាន់តែជឿជាក់លើសមត្ថភាពរបស់អ្នកផ្តល់សេវាអប់រំ។ សៀវភៅណែនាំស្តីពីការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនេះ សង្កត់ធ្ងន់លើគ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈកម្រិតបឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ មធ្យមសិក្សាបច្ចេកទេស និងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ដោយសំដៅទៅលើមុខសញ្ញាដែលជា គណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន គណៈគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ គ្រូបង្រៀន និងគ្រូឧទ្ទេស។

ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលដែលទទួលបានតាមរយៈការការអនុវត្តក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ ភាពបន្សុីគ្នានៃគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ និងភាពមានកម្រិតនៃការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈនៅតាមសាលារៀន ការបង្កើតឱ្យមានសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈគឺពិតជាសំខាន់និងចាំបាច់ សម្រាប់បង្កើនសមត្ថភាពគណៈគ្រប់គ្រងសាលា សមត្ថភាពបង្រៀនរបស់គ្រូ និងលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស។ សៀវភៅណែនាំស្តីពីការបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈនេះ នឹងដើរតួនាទីជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់បុគ្គលិកអប់រំទាំងអស់ឱ្យបង្កើតវប្បធម៌រៀននៅនឹងកន្លែង។ ការអនុវត្តជាក់ស្តែង គ្រឹះស្ថានសិក្សាសាធារណៈនីមួយៗឬនៅជិតគ្នា ត្រូវចេះមានភាពបត់បែង និងសហការគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដើម្បីបង្កើតសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ ទៅតាមបរិបទ និងស្ថានភាពរបស់ខ្លួន។